

**Бем Георгій Євгенович (1910—1996 рр.) — доцент кафедри
теплогазопостачання і вентиляції Київського
інженерно-будівельного інституту**

Народився Георгій Євгенович Бем 8 липня (25 червня за старим стилем) 1910 року в м. Києві в сім'ї інженера-будівельника. Закінчив Уманську семирічну школу в 1926 році за місцем роботи батька та Уманську будівельно-механічну профтехшколу у 1929 році, отримавши звання молодшого техника цивільного будівництва. Після закінчення профтехшколи Георгій Євгенович працював у Кривому Розі, виконуючи проектні та будівельні роботи, але вже тоді в найбільшій мірі визначилась його спеціалізація в галузі опалення та вентиляції.

У 1931 році Г. Є. Бем переїжджає до Києва, де вступає до Київського вечірнього індустріального інституту і працює в тресті Промвентиляція. У 1935 році в зв'язку з розформуванням вечірнього інституту Г. Є. Бем був переведений до Київського інженерно-будівельного інституту, який він закінчив без відриву від виробництва у 1938 році, одержавши диплом з відзнакою та звання інженера-будівельника. Під час навчання в інституті Георгій Євгенович працював у Київській конторі "Сантехпроект", яка у 1936 році ввійшла до складу Київського відділення Промбудпроекту. Як один з провідних спеціалістів з опалення та вентиляції він вирішує багато конкретних теоретичних і практичних задач, вносить ряд пропозицій, які сприяли розвитку техніки та проектних рішень у цій галузі. У 1933 році Г. Є. Бем і студент КІБІ Р. В. Щекін розробляють та успішно захищають комплексний проект опалення та вентиляції одного з промислових об'єктів м. Дніпропетровська.

Після закінчення інституту у 1938 році Г. Є. Бем був призваний на службу в Червону Армію, керував будівництвом та монтажем складних інженерних споруд військового призначення біля західних кордонів СРСР. Ця його робота була достойно оцінена Радянським Урядом.

У травні 1941 року в Кремлі М. І. Калінін вручив Георгію Євгеновичу медаль “За трудову доблесть”.

Після звільнення в запас Георгій Євгенович повернувся до Києва, та незабаром почалась Велика Вітчизняна війна, і він разом з дружиною був евакуйований у м. Ульяновськ, де був зарахований в штат Воєнпроєкту. З листопада 1943 року Г. Є. Бем продовжує працювати начальником відділу опалення і вентиляції Воєнпроєкту, але вже у Київському військовому окрузі. На цій посаді він показав себе як хороший організатор та вмілий керівник, вимогливий до себе та своїх співробітників. Багато уваги Георгій Євгенович приділяв підвищенню кваліфікації молодих спеціалістів, сприяв розширенню їх технічного світогляду.

Весною 1957 року Г. Є. Бем був обраний по конкурсу у Київський інженерно-будівельний інститут на посаду доцента кафедри теплогазопостачання і вентиляції, а на початку 1959 року Вища Атестаційна комісія присвоїла йому вчене звання “доцент”. Працював він на цій посаді до червня 1985 року.

На цьому етапі своєї діяльності Георгій Євгенович активно включився у науково-дослідну, педагогічну, навчально-методичну роботу. Він виконує велику і важливу виховну роботу серед студентської молоді, постійно підтримує ділові зв'язки з виробництвом, публікує наукові статті та підручники. Серед написаних ним книг необхідно назвати “Довідник сільського будівельника” (1956 р.), “Водяное отопление” (у співавторстві з Р. В. Щекіним) (1960 р.) та “Справочник по теплоснабжению и вентиляции” (співавтори Р. В. Щекін, С. М. Кореневський та ін.) (1959, 1962, 1968 рр.), який отримав широке визнання серед проєктувальників, викладачів та студентів.

До найбільш значних інженерних та наукових робіт з безпосередньою участю Г.Є. Бема слід віднести дослідження системи обігріву відвального моста роторного екскаватора для збільшення його продуктивності, розробку проєктних рішень по вентиляції кагатів тривалого зберігання цукрових буряків, проєктування систем вентиляції ряду важливих промислових споруд, в тому числі і Дніпрогесу.

Учні та колеги Георгія Євгеновича Бема високо цінували його багаторічну інженерну, педагогічну та науково-дослідну діяльність, його творчий підхід до вирішення технічних задач, його ерудицію і працьовитість, вимогливість і витримку, його готовність прийти на допомогу молодим колегам і студентам і його високе відчуття відповідальності.

Помер Георгій Євгенович Бем 19 січня 1996 року.

*Про Георгія Євгеновича Бема говорить його дружина
Людмила Іванівна, відомий хірург, доктор медичних наук, професор*

Ученики Г. Е. Бема вспоминают время, когда учились в институте, работали под его руководством и благодарны за то, что он научил их работать и мыслить по-инженерному, за то, что щедро передавал свой огромный опыт, за постоянные советы, которые отличались обоснованностью и оригинальностью решений.

Являясь членом экспертной комиссии по строительству жилых и производственных зданий, а также, будучи в течение многих лет ученым секретарем Республиканского научного семинара по теплогазоснабжению и вентиляции Украинского НТО Стройиндустрии, Г. Е. Бем приложил много сил в организации и развитии секции, а как автор научных работ был хорошо известен широкой инженерно-технической и научной общественности.

Г. Е. Бем был талантливым педагогом, ученым с широким кругозором, крупным специалистом в области отопления, вентиляции и кондиционирования воздуха, трудолюбивым, честным в отношениях с людьми. Поэтому он снискал глубокое уважение у всех, кто его знал.

Будучи всесторонне образованным человеком с энциклопедическими знаниями не только по своей специальности, Г. Е. Бем был чрезвычайно скромным человеком. Он был большой души и в высшей степени порядочным интеллигентным человеком. Георгий Евгеньевич был прекрасный друг, преданный семьянин, любящий муж, отец, дедушка. Часто он был застенчив и молчалив. Но кому приходилось с ним общаться, тот убеждался в его широкой эрудиции по специальности, в литературе и искусстве. Беседы с ним в семье были наградой потому, что он "все знал".

Творческий и жизненный путь Г. Е. Бема тесно был связан с его другом и единомышленником доц. Р. В. Щекиным. Это была очень интересная дружба и плодотворное сотрудничество двух специалистов, двух мужчин таких разных и непохожих друг на друга, и вместе с тем таких близких по убеждениям, творческой деятельности и по пониманию смысла жизни.

По своему образу жизни, воспитанию и складу характера, а также по сложившимся убеждениям о целях и ценностях жизни Г. Е. Бем не совсем вписывался в условия, в которых находилось наше общество. Он никогда никого ни о чем не просил, не добивался благ, ничего лишнего не приобретал. Он только много работал, покупал новейшую литературу, много читал и испытывал огромное удовлетворение от передачи знаний другим, даже будучи уже тяжело больным.

***Пригадує П. Л. Зінич, доцент кафедри
теплогазопостачання і вентиляції КНУБА***

На превеликий жаль, близько шести років немає з нами прекрасної людини, Людини з великої літери, Георгія Євгеновича Бема.

Вперше звела мене доля з ним у 1976 році, коли я навчався в інженерно-будівельному інституті на третьому курсі зі спеціальності “Теплогазопостачання і вентиляція”. Георгій Євгенович на той час був провідним доцентом, лектором з дисципліни “Вентиляція”. Після декількох його лекцій для мене зовсім з іншої

сторони відкрилося сприйняття майбутньої спеціальності, обраної мною. І це не тому, що про неї я не знав, а тому що Георгій Євгенович — це та людина, висококваліфікований фахівець, який був спроможний весь свій величезний життєвий і фаховий досвід передати передусім молодим людям — студентам, яких він дуже поважав, любив по-батьківськи і з якими спілкувався на рівні як колега з колегою. Цей його природний дар зумовив формування в мені багатьох людських рис, в тому числі і великого бажання навчити студентів благородній і необхідній по житті спеціальності — створенню комфортних умов праці і відпочинку людей. І ось уже понад двадцять років я продовжую благородну місію Георгія Євгеновича Бема, читаю дисципліну “Вентиляція”, яку з великим задоволенням і захватом вивчив під його керівництвом. До цього часу заглядаю в конспекти його лекцій, які я зберігаю як реліквію і пам’ять про Велику Людину — Георгія Євгеновича Бема.